MOLIO
BYGGERIETS VIDENSCENTER

Lyskær 1
DK-2730 Herlev
Telefon +45 70 12 06 00
E-mail info@molio.dk
Web www.molio.dk
CVR nr. DK 63 03 50 17

Bygherrekompetencer - MODUL 1

HUSET i Middelfart
Modul 1: 29. - 31. januar 2020
Modul 2: 10. - 12. marts 2020
Modul 3: 14. - 16. april 2020
Eksamen: 11. maj 2020

Dag 1 på modul 1
Dag 1 på uddannelsen
29. januar 2020

Bygherren midt i byggeriet + Organisering (+ Bygherretyper)

Kl. 08.30	**Registrering – kaffe/te og morgenmad**	
Kl. 09.15 – 10.15	**Introduktion til uddannelsen, præsentation af deltagere og kort intro til grupperne og modulopgaverne**	Akademiingeniør, civiløkonom HD (org.) og gæsteforsker Ib Steen Olsen, DTU Management og Teknikumingeniør, EBA, MRICS og medejer Gert Munksgaard Thorsøe, emcon a/s
Kl. 10.15 – 11.00	**Bygherren som den centrale aktør i byggeriet** • Bygherrens centrale rolle • Bygherren i samfundsmæssigt perspektiv • Bygherrens interessenter og opgaver, Bygherrevejledningen • Introduktion til kursets bygherrerepræsentanter • Derfor er bygherrens rolle kommet i fokus	Ib Steen Olsen
Kl. 11.00	**Pause – kaffe/te**	
Kl. 11.15 – 12.00	**Modulopgaverne** • Præsentation af modulopgaverne og gruppedannelsen • Arbejdet med modulopgaverne – og forventninger til løsning heraf • Proces for opdeling i modulopgavegrupper • Præsentation af mulige fokustemaer (med valgmuligheder)	Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe
Kl. 12.00	**Frokost**	
Kl. 12.45 – 13.30	**Bygherrens egen projektorganisation – og projektets organisation** • Om bygherrens egen organisation, og om de væsentlige valg/beslutninger i den professionelle	Gert Munksgaard Thorsøe

	bygherreorganisation. • Fokus på visioner, strategier, handlingsplaner – mål og succeskriterier • De enkelte aktørers roller og arbejdsområder • Bygherren som leder og beslutningstager	
Kl. 13.30 – 14.50	**En statslig ejendomsorganisation/bygherres organisering, opgaver, strategi og udvikling** • Kort om rammer for en statslig ejendomsorganisation/bygherre, der er bygherre og bestiller af OPP-ydelser og samtidig ejendomsforvalter • Bygherrens strategi. • Bygherrens profil - brug af rådgivere og entreprenører – projektstyring, herunder standardisering samt krav og kriterier. • Sådan gennemføres en byggeopgave - planlægning, projektering og udførelse samt samarbejde. Brugerinvolvering ved byggeri, egenproduktion og OPP • Case New Partnering • Bygherrens krav til og erfaringer med leverancer fra rådgivere og entreprenører samt ikke mindst krav til sig selv. Vigtige læresætninger. Kl. 14.40: Spørgsmål, drøftelser og opsamling.	Seniorkonsulent Jan Q. Rasmussen
Kl. 14.50 – 15.10	**Pause – kaffe/te**	
Kl. 15.10 – 16.20	**Den regionale bygherres tilrettelæggelse af arbejdet – organisation og planlægning af større byggeopgaver i sundhedssektoren** Generalplanlægning + bygherrestrategi + digital strategi + eksempler på basisorganisation og organisation for et større byggeprojekt. Kl. 16.10: Spørgsmål, drøftelser og opsamling.	Projekt- og entreprisechef Sune From, Nyt Hospital Nordsjælland
Kl. 16.20 – 16.40	**Refleksioner og erfaringsudveksling vedr. dagens temaer** Drøfte indtryk fra dagens indlæg – og dele erfaringer relateret hertil.	**Alle**
Kl. 18.00	**Middag**	

Dag 2 på modul 1
Dag 2 på uddannelsen
30. januar 2020

Ydelser, programmering og planlægning + Værdier og brugerinddragelse (+ Bygherretyper)

Kl. 08.15 – 08.45	**Dagens program og formål** - og lidt om modulopgaverne – og de temaer, der kan fokuseres på - vi tager første skridt på vejen til etablering af modulgrupper	Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe

Kl. 08.45 – 09.45	**Programmering – sådan kan "kvaliteten" sættes** • Overvejelser og sammenhænge mellem kvalitet, økonomi og tid • Lidt om "programmering" af byggeri/projekt og lidt brugerprocesser	Gert Munksgaard Thorsøe
Kl. 09.45	**Pause – kaffe/te**	
Kl. 10.00 – 10.45	**Planlægning og programmering i praksis** • Kort oplæg til gruppeopgave ○ Opgaven skal være læst forud af deltagerne • Opgaveløsning i grupper (walk and talk) • Diskussion i plenum	Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe
Kl. 10.45	**Pause – kaffe/te**	
Kl. 11.00 – 12.15	**Bygherrens samarbejde med brugerne** • Tilrettelæggelsen af brugernes medvirken • Den konkrete dialog • Vigtige områder **Bygherren og den nye byggeproces** • Parter og interessenter i byggesagen • Bygherrens kunder • Etablering af samarbejdet • Den værdibaserede byggeproces **Den værdibaserede byggeproces** • Cases • Oplæg til gruppearbejde **Brug af brugernes værdier i samspillet** • Formulering af (styrende) værdier • Prioritering af værdier • Brug af værdier **Gruppearbejde** – på basis af Anders' indlæg/oplæg **Forelæggelse af gruppearbejder og diskussion** [Pauser og walk & talk undervejs]	Forretningschef Anders Kirk Christoffersen, NIRAS bygherrerådgivning
Kl. 12.15	**Frokost**	
Kl. 13.00 – 15.00	- **fortsættelse** **Bygherrens samarbejde med brugerne** • Tilrettelæggelsen af brugernes medvirken • Den konkrete dialog • Vigtige områder	Forretningschef Anders Kirk Christoffersen, NIRAS bygherrerådgivning

	Bygherren og den nye byggeproces • Parter og interessenter i byggesagen • Bygherrens kunder • Etablering af samarbejdet • Den værdibaserede byggeproces **Den værdibaserede byggeproces** • Cases • Oplæg til gruppearbejde **Brug af brugernes værdier i samspillet** • Formulering af (styrende) værdier • Prioritering af værdier • Brug af værdier **Gruppearbejde** – på basis af Anders' indlæg/oplæg **Forelæggelse af gruppearbejder og diskussion** [Pauser og walk & talk undervejs]	
Kl. 15.00 -16.00	**Modulopgaven** Modulopgavegrupperne sætter sig sammen og forbereder sig til Modulopgavesnakken i morgen.	Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe
Kl. 18.00	**Middag**	

Dag 3 på modul 1
Dag 3 på uddannelsen
31. januar 2020

Organisations- og samarbejdsformer

Kl. 08.15 – 08.25	**Dagens program og formål** *v/ Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe*	
Kl. 08.25 – 09.00	**Modulopgaven** Fælles drøftelser: • Strategi og tidsplan for det videre arbejde med modulopgaverne. • Hvordan vil I gribe opgaven an, hvilke spørgsmål, står I med etc. • Valg af fokustema i opgaven Kursusledelsen tager derefter en snak med hver modulopgavegruppe om opgaven og sammenhængen med kurset, så modulopgavegrupperne får opgaveløsningen på skinner.	Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe
Kl. 09.00 – 09.30	**Dialogbaseret samarbejde** I disse år udvikles mange nye samarbejdsformer. Udbudsloven og tilbudsloven, nye udbudsformer og senest det nye AB-system har styrket denne udvikling.	Ib Steen Olsen

	• Dialogbaseret samarbejde: formål, indhold, gennemførelse • De vigtigste omdrejningspunkter - vær opmærksom på dem i de følgende cases • Nogle gode råd	
Kl. 09.30 – 10.00	**Pause - kaffe / te – og lille gruppeopgave** Grupperne bedes benytte pausen til at drøfte/opliste spørgsmål som kan tages op ved paneldebatten senere.	
	Gode samarbejder Hvad er grundlaget for et godt samarbejde – set med bygherrens samarbejdspartneres øjne?	
Kl. 10.00 – 10.45	**Entreprenørens interesse i nye samarbejdsformer** Debat om aktuelle emner: • Hvorfor, hvordan, hvornår • Faser og afregningsmodeller • Krav til deltagerne • Valg af entreprenør • Mulige resultater 10.40: Opsamling v/ ordstyrer	Projektdirektør Hans Blinkilde, Region Hovedstaden - Center for Ejendomme
Kl. 10.45 – 11.30	**Rådgiveren: Valg af samarbejdsform og udbudsstrategi** Valg af samarbejdsform og udbudsstrategi er én af bygherrens vigtigste beslutninger i forbindelse med et byggeris gennemførelse. Der foretages en præsentation af: • Det nødvendige grundlag for de strategiske valg af samarbejdsform og udbudsstrategi • De klassiske samarbejdsformers fordele og ulemper. • Kombinationsmuligheder, der skræddersyes til de strategiske mål med projektet og det konkrete projekts karakteristika 11.25: Opsamling v/ ordstyrer	Afdelingsleder Henrik Leksø, Rambøll - Bygherrerådgivning & Facilities Management
Kl. 11.30 – 11.40	**Pause – kaffe/te**	
Kl. 11.40 – 12.25	**Bygherren: OPP med kommunal finansiering** Case: Ny byskole i Frederikshavn - Nordstjerne skolen - et OPP-projekt. Projektet omfatter projektering, opførelse/drift og vedligehold af en ny vedligeholdelsesvenlig og energioptimeret skole. Vi ser - fra bestillers side - bl.a. på følgende: • Businesscase og finansieringsmodeller • Overvejelser omkring kontraktform • Bestillers involvering, organisation og erfaringer omkring bruger inddragelse • Samarbejdsmodel, overvejelser og forventninger til driften 12.20: Opsamling v/ ordstyrer	Bygningschef Peter Munk, Aak Bygninger, Aalborg kommune
Kl. 12.30	**Frokost**	
	Gode samarbejder…fortsat	

Kl. 13.15 – 14.00	**Arkitekten: Erfaringer fra vellykket partneringsamarbejde** Hvad virkede særligt godt? 13.55: Opsamling v/ ordstyrer	COO Frederik Schou Hansen, CEBRA
Kl. 14.00 – 14.15	**Pause – kaffe/te**	
Kl. 14.15 – 14.30	**Forberedelse til efterfølgende paneldebat** • Arbejde videre med de spørgsmål, I gruppevis fandt frem til tidligere på dagen – suppleret med spørgsmål, der ønskes stillet efter indlæggene. På basis heraf udvælge en håndfuld spørgsmål som efter indlæggene synes ubesvarede eller som trænger til uddybning. • Hvor er de største udfordringer ved dialogbaseret samarbejde? • Hvor er der behov for større viden?	Kort oplæg fra Ib Steen Olsen + drøftelser
Kl. 14.30 – 15.40	**Paneldebat: Spørgsmål og diskussion, herunder fælles drøftelser af samarbejdsformer**	Panel: Hans Blinkilde, Henrik Leksø, Peter Munk og Frederik Schou Hansen + kursuslederne – og alle kursister
Kl. 15.40 – 15.50	**Afrunding og opsamling på Modul 1 - og hvad sker der herefter?**	Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe
Kl. 15.50	**Tak for denne gang**	

Molio forbeholder sig ret til ændringer